

SSPF Beleid verantwoord beleggen

September 2023

Inhoudsopgave

Introductie	3
Doelstellingen	3
Leidraad verantwoord beleggen	3
Uitgangspunten	4
Governance	5
Instrumenten beleid maatschappelijk verantwoord beleggen	5
Insluitingen	6
Engagement	6
Uitsluitingen	6
Stemmen	7
Custom ESG-benchmarks	7
Portefeuilleconstructie (intern beheerde mandaten)	7
Managerselectie (extern beheerde mandaten)	7
Monitoring	8
Evaluatie en Verantwoording	8
Appendix: Klimaatbeleid	9
Introductie	9
Klimaatovertuigingen	9
Ondersteuning doelstellingen Parijs-akkoord	9
Instrumenten	10

Introductie

Dit document beschrijft het beleid met betrekking tot verantwoord beleggen van Stichting Shell Pensioenfonds (SSPF). Onder verantwoord beleggen verstaat SSPF beleggen waarbij op lange termijn zowel de belangen van alle groepen deelnemers, als die van de samenleving als geheel behartigd worden. Naast financiële overwegingen wordt ook rekening gehouden met milieu-, sociale en governance-overwegingen (Environmental Social & Governance). SSPF beoogt via haar beleggingen lange termijn waarde te creëren en ziet verantwoord beleggen als een bijdrage aan deze lange termijn waarde creatie. Het bestuur ziet het ontwikkelen en onderhoud van een beleid verantwoord beleggen als een continu proces, waarin het beleid periodiek wordt geactualiseerd.

Doelstellingen

De doelstellingen van het verantwoord beleggingsbeleid van SSPF zijn:

- Het beleid en de uitvoering ervan is in overeenstemming met geldende verdragen, wetten, richtlijnen, codes en convenanten die SSPF heeft ondertekend op het gebied van verantwoord beleggen;
- Het beleid zet zich in voor duurzame verbeteringen op het gebied van milieu, maatschappij en governance;
- Het beleid draagt positief bij aan het risico-rendementsprofiel van de beleggingen van SSPF, met inachtneming van thematische voorkeuren van deelnemers.
- Met het beleid wordt gestreefd om in 2050, in lijn met de 'Parijs' doelstellingen, een klimaatneutrale beleggingsportefeuille te voeren; en
- De keuzes en resultaten zijn transparant en uitlegbaar aan alle stakeholders van SSPF;

Leidraad verantwoord beleggen

SSPF neemt bij de ontwikkeling van het verantwoord beleggingsbeleid naast wetgeving ook verschillende richtlijnen, codes en convenanten mee als uitgangspunten:

Verenigde Naties

- Global Compact (UNGC): Dit zijn criteria met betrekking tot mensenrechten, arbeidsrechten, milieu en anti-corruptie.
- Principles for Responsible Investment (UNPRI): Hierin zijn de verantwoordelijkheden van beleggers afgestemd met de bredere ESG-belangen van de samenleving. SSPF heeft de UNPRI in 2008 getekend.
- Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPR): Deze principes bevatten een 'protect', 'respect', en 'remedy' framework voor bedrijven op het gebied van mensenrechten.
- Sustainable Development Goals (SDG): Het bestuur van SSPF erkent het belang van de SDG's van de Verenigde Naties om te komen tot een duurzamere wereld.

OESO-richtlijnen

- OESO-richtlijn voor multinationale ondernemingen. De richtlijn biedt handvatten voor bedrijven om met kwesties om te gaan zoals ketenverantwoordelijkheid, mensenrechten, kinderarbeid, milieu en corruptie.
- Specifiek voor institutionele beleggers geldt het OESO-richtsnoer 'Responsible business conduct for institutional investors'. Hierin staan de elementen van het due diligence proces vermeld.

SSPF vraagt van haar externe fiduciair manager, ESG-dienstverleners en/of vermogensbeheerders dat zij volgens bovenstaande richtlijnen handelen, of zich daartoe inspannen. SSPF verlangt van de ondernemingen waarin zij belegt dat zij zich houden aan dezelfde richtlijnen.

Uitgangspunten

SSPF hecht groot belang aan verantwoord beleggen. Naast de eigen overtuigingen van het Bestuur vormen ESG-voorkeuren van deelnemers belangrijke input in het beleid. Hiertoe wordt periodiek een deelnemersonderzoek uitgevoerd. Daarnaast wordt op basis van uitvoerige analyses een aantal thema's geselecteerd en geprioriteerd waarop het fonds actie wenst te ondernemen.

ESG overtuiging

Op het gebied van ESG heeft het pensioenfonds een beleggingsovertuiging geformuleerd, welke verankerd is in de uitwerking van het beleid inzake verantwoord beleggen. Het betreft de volgende investment belief: "Betrokken aandeelhouderschap stimuleert goed bestuur en verantwoord ondernemen. Integratie van ESG factoren draagt positief bij aan het risico- rendementsprofiel." ESG factoren beïnvloeden het beleggingsrisico en -rendement van alle asset categorieën, waarbij goede governance een voorwaarde is voor verbetering van de prestaties van een onderneming op de E (milieu) en de S (sociale) factoren. Middels haar beleid verantwoord beleggen geeft SSPF uiting aan haar maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Deelnemersonderzoek

Op basis van het meest recente deelnemersonderzoek heeft SSPF een viertal SDG's van de Verenigde Naties geprioriteerd die het pensioenfonds in acht neemt bij de ontwikkeling van beleid. Dat zijn de volgende SDG's: Gendergelijkheid (5), Betaalbare en schone energie (7), Duurzame steden en gemeenschappen (11) en Klimaatactie (13). Periodiek worden deze prioriteiten geactualiseerd om consistentie te borgen met de ESG-voorkeuren van de deelnemers en het bestuur van het fonds.

Prioritering thema's

Het pensioenfonds verricht onderzoek naar verschillende ESG risico's en controverses. Op basis van verschillende kwalitatieve overwegingen heeft het fonds een drietal thema's geprioriteerd. Dit betreffen: klimaatverandering, governance en universele principes (op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten, milieu en corruptie).

Ultimum remedium

Het is de overtuiging van SSPF dat stille diplomatie in het belang is van een succesvolle dialoog, waarbij in voorkomende gevallen gezamenlijk met andere institutionele beleggers kan worden opgetrokken. SSPF gelooft in engagement als instrument om duurzame verandering te bewerkstelligen. Als 'ultimum remedium' kunnen bedrijven die geen vooruitgang boeken op het vlak van duurzaam ondernemen worden uitgesloten.

Governance

Verankering in het Bestuur

Het Bestuur is eindverantwoordelijk voor het beleid inzake verantwoord beleggen. Om het grote belang te onderstrepen dat het bestuur hecht aan ESG, wordt dit onderwerp besproken met het voltallige Bestuur en niet gedelegeerd aan de beleggingscommissie. In het bestuur worden enkele bestuursleden aangewezen als eerste aanspreekpunt voor ESG ('ESG focal points') en zij borgen het kennisniveau en de verankering in het bestuur. Zij monitoren de lopende zaken op ESG gebied en bepalen (mede) welke punten op de agenda van het bestuur worden geplaatst.

ESG Forum

De ESG focal points (waarvan één persoon tevens zitting heeft in de Beleggingscommissie) maken deel uit van het ESG Forum, naast vertegenwoordigers van de fiduciair manager en het bestuursbureau SPN. Het ESG Forum is een samenwerkingsvorm die elk kwartaal bijeenkomt en waarin ESG rapportages (van de fiduciair en de stem- en engagement provider), ESG onderwerpen en ontwikkelingen en mogelijke voorstellen worden besproken. In het ESG Forum vindt verdiepende discussie plaats en worden voorstellen voorbereid voor het Bestuur. Het ESG Forum heeft uitsluitend een beleidsvoorbereidende functie, waarbij beslissingsbevoegdheid bij het Bestuur blijft.

Instrumenten beleid maatschappelijk verantwoord beleggen

Het hanteren van lange termijn waarde creatie als leidend principe is geïntegreerd in verschillende onderdelen van de beleids- en beleggingscyclus en in selectie- en evaluatiecriteria voor externe managers. SSPF monitort waar mogelijk de bedrijven waarin wordt belegd op onder andere strategie, financiële en niet-financiële prestaties, risico's, kapitaalstructuur, maatschappelijke en ecologische effecten en corporate governance. SSPF maakt zoveel mogelijk actief gebruik van haar stemrecht.

Waar nodig zoekt SSPF in samenwerking met anderen of externe dienstverleners de actieve dialoog met bedrijven waarin wordt belegd om verbetering op het gebied van milieu- en sociaal beleid en governance ('goed bestuur'), en daarmee betere resultaten, herstel en of verhaal, te bewerkstelligen.

SSPF vraagt van de externe fiduciaire manager, ESG dienstverleners en/of vermogensbeheerders dat zij overeenkomstig het beleid en doelstellingen handelen en streeft naar langjarige samenwerking met hen teneinde lange termijn waarde creatie via verantwoord beleggen te realiseren. SSPF geeft in haar verantwoord beleggingsbeleid prioriteit aan thematische aandachtgebieden, die mede gebaseerd zijn op een eigen ESG risicobeoordeling van het bestuur en de ESG-voorkeuren van deelnemers (SDG's).

Insluitingen

Het pensioenfonds hanteert een insluitingenlijst voor landen ten aanzien van beleggingen in staatsobligaties. Deze insluitingenlijst is gebaseerd op een drietal criteria:

- Minimum rating van B3/B-
- Niet vallend onder een UN wapen embargo
- Een minimum World Bank governance score

Engagement

SSPF zoekt de dialoog met de belegde ondernemingen, al dan niet gezamenlijk met andere institutionele beleggers. Enerzijds via proactieve dialoog ("engagement"), waarbij bedrijven worden gestimuleerd om verbeteringen aan te brengen op specifieke thema's ('do good'). Anderzijds via reactieve engagement ('do no harm').

Engagement wordt door SSPF gezien als één van de belangrijkste ESG-instrumenten. Het Engagement Plan van EOS wordt jaarlijks met het Bestuur besproken en getoetst. Op aandelenbeleggingen en bedrijfsobligaties wordt engagement uitgevoerd door een daartoe gespecialiseerde externe engagement-dienstverlener (EOS).

Vanuit het oogpunt van mogelijke belangenverstremming vindt er geen engagement plaats tussen het pensioenfonds en Shell PLC.

Uitsluitingen

SSPF gelooft primair in engagement als instrument om duurzame verandering te bewerkstelligen. Echter, als 'ultimum remedium', kunnen ondernemingen die géén of onvoldoende vooruitgang boeken op ESG worden uitgesloten. Hierover oordeelt het Bestuur van SSPF van geval tot geval. In deze beoordeling worden zowel de (potentiële) negatieve gevolgen van de beslissing op maatschappij en milieu meegenomen, alsook de impact op risico en rendement van het fonds.

Wettelijke uitsluitingen

Een onderneming wordt uitgesloten wanneer het handelt in strijd met de wet of door Nederland geratificeerde verdragen. Daarom belegt SSPF niet in ondernemingen die actief zijn in clustermining, landmijnen en chemische en biologische wapens. Ook bedrijven in de nucleaire sector die in strijd met het non-proliferatieverdrag activiteiten ontplooiën, worden uitgesloten. In geval van uitsluiting belegt SSPF noch in aandelen noch in obligaties van de uitgesloten bedrijven.

Uitsluitingen op basis van gedrag

Ondernemingen die gelieerd zijn aan ernstige controverses (gebaseerd op UN Global Compact principes en/of OECD-richtlijnen) en/of grote nadelige effecten hebben op het gebied van duurzaamheid (o.b.v. geprioriteerde PAI's) en waarbij engagement naar verwachting niet tot aantoonbare verbetering van resultaten leidt, worden door SSPF uitgesloten. Het uitsluitingsbesluit wordt genomen aan de hand van drie dimensies: het ESG oordeel, financiële risico en financieel rendement. Posities met prangende ESG issues (wettelijk uitgesloten activiteiten, onacceptabele activiteiten volgens internationale maatstaven en gebrek

aan engagement perspectief) worden noch door rendement-, noch door risico-overwegingen voldoende gerechtvaardigd.

Uitgesloten bedrijven worden door SSPF periodiek gemonitord om te kijken of ze weer ingesloten kunnen worden.

Stemmen

SSPF maakt actief gebruik van haar stemrecht om onder andere engagement kracht bij te zetten. Hiervoor maakt het pensioenfonds gebruik van externe voting-dienstverlener. Het stembeleid van SSPF bestaat uit drie onderdelen, te weten de Shell General Business Principles, de Responsible Ownership Principles voor beursgenoteerde ondernemingen en de Global Voting Guidelines van de dienstverlener. SSPF heeft de voting principles en guidelines van deze dienstverlener beoordeeld en onderschreven.

Het pensioenfonds heeft beleid op het uitlenen van effecten, hetgeen het pensioenfonds in staat stelt om actief gebruik te maken van haar stemrecht. Er wordt niet gestemd op de aandeelhoudersvergadering van Shell Plc.

Custom ESG-benchmarks

Om optimaal invulling te geven aan het ESG-beleid hanteert SSPF custom ESG-benchmarks. SSPF heeft custom ESG-benchmarks geïmplementeerd voor een groot deel van de liquide asset classes. De custom ESG-benchmarks laten ten opzichte van generieke marktbenchmarks een verbetering zien op het gebied van CO2-intensiteit en ESG Governance-score. Daarnaast dienen de custom ESG-benchmarks een minimaal gelijkblijvende ESG E- en S-score te hebben. De custom ESG-benchmarks worden periodiek herijkt op basis van het geformuleerde klimaatbeleid van het pensioenfonds.

Portefeuilleconstructie (intern beheerde mandaten)

In de portefeuilleconstructie van intern beheerde mandaten worden ESG-overwegingen en karakteristieken geïntegreerd. Uitgesloten bedrijven of landen worden niet opgenomen in het belegbare universum. Met custom ESG benchmarks worden tilts naar lagere CO2-intensiteit en betere Governance scores bewerkstelligd. Bij de constructie van obligatieportefeuilles heeft SSPF een voorkeur voor green bonds, waar deze een vergelijkbaar of beter risico-rendementsprofiel hebben dan de conventionele 'counterpart'. Naast deze formele en centraal gemonitorde wijze van incorporatie in portefeuilleconstructie vindt ook integratie plaats wanneer portfoliomanagers Principle Adverse Impact indicatoren vergelijken en deze weging meenemen in het investeringsproces.

Managerselectie (extern beheerde mandaten)

Nieuw geselecteerde extern beheerde fondsen verbieden ofwel:

- (a) beleggingen in emittenten die betrokken zijn bij clustermunitie, antipersoonsmijnen, biologische en chemische wapens en/of kernwapens op een wijze die strijdig is met het Non-proliferatieverdrag voor Kernwapens, of
- (b) hebben een rapportageverplichting ten aanzien van de exposure naar de 'uitgesloten' ondernemingen, waarbij het uitgangspunt is dat deze 0% is.

Monitoring

ESG-compliance en ESG-risico's worden elk kwartaal beoordeeld, aan de hand van rapportages van de ESG-adviseur en ESG-dienstverleners. Tevens wordt elk kwartaal de uitvoering van het stem- en engagement beleid gemonitord. Op basis van deze monitoringsactiviteiten kan waar nodig worden bijgestuurd door het fonds.

Evaluatie en Verantwoording

Verantwoording van beleid vindt op verschillende manieren plaats. Het Bestuur legt verantwoording af via het jaarverslag, publicatie van de pre-contractuele duurzaamheidsinformatie¹ en het publiceren van Principal Adverse Impacts (PAI-statements). Daarnaast communiceert SSPF via verschillende kanalen op een deelnemersvriendelijke manier over het beleid, de voortgang en de behaalde resultaten op het gebied van ESG.

Het pensioenfonds voert jaarlijks een Sustainability Risk Assessment uit om ESG-risico's in portefeuille in kaart te brengen of te herijken. Daarnaast evalueert SSPF het ESG-beleid van individuele beleggingscategorieën. Tot slot wordt ook de impact van het ESG-beleid jaarlijks in kaart gebracht en geëvalueerd. Conform haar uitbestedingsbeleid worden ook de ESG-dienstverleners jaarlijks geëvalueerd. De uitkomsten van de evaluatie kunnen aanleiding zijn om beleid te herzien of andere of additionele ESG-dienstverleners in te schakelen.

¹ In de pre-contractuele duurzaamheidsinformatie worden de E&S kenmerken van SSPF beschreven en toegelicht hoe deze in de beleggingen van SSPF zijn meegenomen.

Appendix: Klimaatbeleid

Introductie

Klimaatrisico wordt door SSPF als een belangrijk risico geïdentificeerd. Om dit risico te mitigeren heeft het fonds een klimaatbeleid opgesteld als onderdeel van het bredere ESG beleid van SSPF.

Klimaatovertuigingen

Het pensioenfonds heeft de volgende klimaatovertuigingen:

- Het pensioenfonds heeft een belangrijke fiduciaire en maatschappelijke verantwoordelijkheid om via haar beleid, waaronder ESG-integratie en betrokken aandeelhouderschap, de impact van klimaatverandering op het fonds te adresseren en zich in te zetten om de doelstellingen van het Parijs-akkoord ter beperking van de opwarming van de aarde te ondersteunen.
- Klimaatverandering leidt tot financiële risico's en heeft daardoor een impact op de lange termijn financiële positie van het pensioenfonds. Tegelijkertijd bieden klimaatmitigatie en -adaptatie investeringskansen en een mogelijkheid om de leefbaarheid van de wereld te verbeteren. Om hier goed op in te spelen is het voeren van een klimaatbeleid belangrijk.
- Het bestuur ondersteunt de doelstellingen van het Parijs-akkoord en is ervan overtuigd dat dit beter wordt bereikt door impact te hebben op de reële wereld dan via het uitsluiten van sectoren en bedrijven.
- Het bestuur gelooft dat klimaatrisico's een impact kunnen hebben op beleggingsrendementen en dat financiële markten deze risico's niet altijd volledig inprijzen, in elk geval niet op dit moment.
- Het voeren van klimaatbeleid mag (op korte termijn en in beperkte mate) rendement kosten als dit klimaatrisico's mitigeert.

Ondersteuning doelstellingen Parijs-akkoord

SSPF ondersteunt de doelstellingen van het Parijs-akkoord en zet in haar beleid in op ondersteuning van de energietransitie. Het pensioenfonds heeft de intentie om een beleggingsbeleid te voeren in lijn met de Parijs doelstellingen waarbij het focust op de 'real world' impact. Het pensioenfonds staat toe dat door het voeren van een klimaatbeleid beleggingsportefeuilles een verhoogde (maar acceptabele) afwijking hebben versus de algemene markt(-indices).

Het klimaatbeleid bestaat uit de volgende doelstellingen:

- 2025: Verlaging carbon footprint van beleggingsportefeuille met 20% versus 2022
- 2030: Verlaging carbon footprint van beleggingsportefeuille met 40% versus 2022
- 2050: Net-zero beleggingsportefeuille

Instrumenten

Om de doelstellingen te bereiken, zet SSPF meerdere instrumenten in en worden er door de tijd heen steeds verdergaande eisen gesteld om te mogen beleggen in bedrijven en landen. Voor een deel bestaat er overlap met de instrumenten van het ESG beleid. SSPF wil de doelstellingen (geformuleerd in het klimaatbeleid hierboven) op de volgende manier bereiken:

- Dialoog aangaan met bedrijven om doelen te stellen in lijn met Parijs-akkoord;
- Actief gebruik van stemrecht tijdens aandeelhoudersvergaderingen bij relevante resoluties
- Ondernemingen (aandelen en credits) met substantiële activiteiten in 'thermal coal', schaliegas en teerzanden zonder een geloofwaardig transitieplan komen vanaf 2030 aanmerking voor uitsluiting; Zo wordt ingezet op een geleidelijke energietransitie.
- SSPF monitort de voortuitgang die ondernemingen (aandelen en credits) boeken in hun transitie. Ondernemingen die niet binnen hun IEA SDS carbon budget blijven, geen SBTi goedgekeurd of ander ambitieus en geloofwaardig transitieplan hebben en waarbij engagement onvoldoende voortuitgang laat zien, komen in aanmerking voor uitsluiting.
- Er worden striktere eisen gesteld aan beleggen in nieuwe schulden (obligaties) van ondernemingen. Dit betekent dat deze ondernemingen:
 - vanaf 2025 minimaal een broeikasgasreductiedoelstelling moeten hebben; en
 - per 2030 minimaal een ambitieuze broeikasgasreductiedoelstelling moeten hebben,
- tenzij de onderneming zich binnen het gealloceerde carbon budget bevindt.
- Er gaan striktere eisen gelden ten aanzien van het beleggen in obligaties van overheden. Er wordt gekeken of landen een nationaal klimaatplan hebben en er wordt onderzocht of de uitvoering daarvan in lijn is met deze plannen.
- Er wordt meer ruimte in de portefeuille gemaakt voor investeringsmogelijkheden die positief bijdragen aan of profiteren van de transitie.